

Den 20. januar 2010

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Arresthuset i Odense den 20. august 2007

OPFØLGNING

J.nr. 2007-2096-628

Indholdsfortegnelse

Ad punkt 2.2.	Celler og gangarealer	2
Ad punkt 2.3.1.	Toilet og bad	4
Ad punkt 2.3.3.	Besøgsrum	4
Ad punkt 2.3.4.	Værksted/arbejdsrum	5
Ad punkt 2.3.5.	Fritids- og motionsrum	5
Ad punkt 2.3.7.	Samlet bedømmelse af de bygningsmæssige forhold	6
Ad punkt 3.1.	Arbejde	6
Ad punkt 3.3.	Fritid	7
Ad punkt 3.4.	Undervisning	9
Ad punkt 6.1.	Forplejningen	10
Ad punkt 6.2.	Købmandsordning	10
Ad punkt 6.3.	Besøg	11
Opfølgning		12
Underretning		12

Den 23. juni 2009 afgav jeg en endelig rapport om inspektionen den 20. august 2007 af Arresthuset i Odense. I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 23. september 2009 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse af 4. august 2009 og et print af en uddybende e-mail-korrespondance af 18. september 2009 med arrestforvareren.

Ad punkt 2.2. Celler og gangarealer

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvor mange celler der var blevet renoveret siden 2007, og hvor mange celler der (fortsat) var i samme forfatning som de celler jeg besøgte under inspektionen.

Arresthuset har oplyst at cellernes tilstand løbende bliver vurderet og vedligeholdt. Siden inspektionen var mere end 30 celler blevet malet/renoveret som en del af den løbende vedligeholdelse. Derudover var 7-8 celler blevet fuldstændig renoveret – det vil sige fået ny gulvbelægning, maling og helt eller delvist udskiftet inventar. Der er 8-10 celler som er i samme forfatning som ved inspektionen. De celler som jeg besøgte, er blevet renoveret.

I arresthuset er der i alt 68 celler. Mere end 30 celler er blevet malet/renoveret. Derudover er 8-10 celler blevet fuldstændigt renoveret. Det svarer til godt 40 celler. Der er således yderligere ca. 28 celler. 8-10 af disse celler er i samme forfatning som de var på tidspunktet for inspektionen. Der er således ca. 20 celler som der ikke er redegjort for. Jeg går ud fra at disse ca. 20 celler er i en bedre stand end de omtalte "8-10 celler". Jeg går også ud fra at "8-10" celler svarer til resten af cellerne. Jeg går endelig ud fra at istandsættelsen af de resterende celler indgår i den løbende vedligeholdelse, og at de "8-10" celler prioriteres som nogle af de første der skal istandsættes.

Jeg foretager ikke videre.

Jeg beskrev i den endelige rapport nogle problemer der er i hele arresthuset med tilstrækkelig udluftning. Ledelsen af arresthuset oplyste at arresthuset brevvexlede med Direktoratet for Kriminalforsorgen om de bygningsrapporter som et arkitektfirma udarbejder hvert år.

Jeg forstod det sådan at spørgsmålet om udluftning og ventilation af arresthuset var blevet forelagt for Direktoratet for Kriminalforsorgen. Dette har arresthuset også oplyst i udtalelsen af 4. august 2009. Direktoratet for Kriminalforsorgen har imidlertid i udtalelsen af 23. september 2009 oplyst at problemerne om ventilationsanlægget ikke har været drøftet specifikt i forbindelse med de foretagne bygningsyn. Direktoratet for Kriminalforsorgen har videre anført følgende:

"I rapport udarbejdet af Alex Poulsen Arkitektkontor A/S efter byggesyn foretaget 20. april 2009 kan direktoratet oplyse, at det af rapporten fremgår, at der i kondirummet i kælderen i den gamle bygning er problemer med kondens, hvorfor der bør findes mere egnede lokaler til funktionen. Ligeledes står der i rapporten, at der er problemer med for høj temperatur i øverste etage i den gamle bygning, men at det skal undersøges, om der er mulighed for at ventilere sig fra problemet.

Direktoratet er derudover ikke i besiddelse af oplysninger vedrørende med ventilationsanlægget.

For så vidt angår problemer med fugt i kondilokalet vil dette søges afhjulpet i forbindelse med iværksættelse af en generel forbedring af motionsforholdene i arresthuset, jf. besvarelsen ad pkt. 2.3.5.

For så vidt angår problemer med for høj temperatur i øverste etage i den gamle bygning er direktoratet ikke blevet orienteret om, hvorvidt dette fortsat er et problem, eller om muligheden for at ventilere sig fra problemet har været undersøgt. Direktoratet har anmodet arresthuset om en tilbagemelding herom.

Direktoratet kan supplerende oplyse vedrørende ventilation i cellerne, at summen af udluftningshullerne i cellens lufterlem svarer til et frit vinduesareal på 50 x 50 cm."

Jeg beder arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen om at underrette mig om hvad der videre sker vedrørende ventilationsproblemer.

Observationscellen

Under inspektionen gjorde jeg opmærksom på at der ved vinduet var flere udspring, som det ville være muligt at fæstne noget i med henblik på selvbeskadigelse/selv-mordsforsøg. Jeg bad i rapporten om at modtage oplysning om hvad der var gjort for at sikre at udspringene ikke udgjorde en sikkerhedsmæssig risiko.

Arresthuset har oplyst at udspringene ved vinduet blev fjernet kort tid efter inspektionen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 2.3.1. Toilet og bad

Jeg bemærkede at det var utilfredsstillende at ikke alle brusere i baderum var funktionsdygtige, og jeg gik ud fra at en rådden dør var eller ville blive repareret.

Arresthuset har oplyst at alle brusere er funktionsdygtige, og at døren er blevet repareret.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg henstillede at der blev opsat vejledning om brugen af renevæske på alle toiletter hvis arresthuset ikke anvendte renevæsker i portionsbeholdere hvor vejledningen er påmonteret.

Arresthuset har oplyst at arresthuset benytter renevæske i portionsbeholdere med vejledningen påmonteret.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2.3.3. Besøgsrum

Jeg henstillede at der blev opsat et skab i selve besøgsrummet med et mindre lager af engangslagner og kondomer til rådighed for besøgende og de indsatte.

Arresthuset har oplyst at der er opsat et skab i besøgsrummet.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 2.3.4. Værksted/arbejdsrum

Jeg har udskilt spørgsmålet om beskæftigelse – fællesskab i Arresthuset i Odense (og i andre arresthuse) til en særskilt sag hvori jeg i brev af 20. november 2009 har rejst spørgsmålet over for Direktoratet for Kriminalforsorgen.

I denne inspektionssag behandler jeg ikke dette spørgsmål yderligere. Jeg vedlægger en kopi af mit brev af 20. november 2009 til Direktoratet for Kriminalforsorgen og af direktoratets brev til mig af 9. december 2009.

Ad punkt 2.3.5. Fritids- og motionsrum

Jeg henstillede at arresthuset og Direktoratet for Kriminalforsorgen sammen undersøgte på hvilken måde motionsforholdene kunne forbedres sådan at de udgjorde en bedre ramme for de indsatte fritidsaktiviteter.

Arresthuset har oplyst at arresthuset har undersøgt muligheden for at sammenlægge 2 af de 3 motionsrum. Det kan imidlertid ikke lade sig gøre på grund af den måde hvorpå kælderens er konstrueret.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har henholdt sig hertil og har oplyst at arresthuset og direktoratet i fællesskab vil se på mulighederne for at forbedre motionsforholdene.

Jeg har noteret mig det oplyste, og jeg beder om at blive underrettet om resultatet af overvejelserne.

Arresthuset har oplyst at motionsrummene har fået en grundlæggende behandling mod fugt, og at rummene er blevet malet og har fået ny gulvbelægning. Lokalet er blevet undersøgt for skimmelsvamp. Der er ikke konstateret svamp i rummet.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om der var købt yderligere motionsudstyr siden inspektionen.

Arresthuset har oplyst at kondicyklerne er blevet udskiftet, og at der er blevet indkøbt en crosstrainer og et udendørs bordtennisbord. Der er ophængt instruktionsvejledninger til alt motionsudstyr.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede arresthuset om underretning om resultatet af nogle indhentede tilbud og rådgivning med henblik på en ændret indretning og nyt inventar til brug for biblioteksbetjeningen og undervisningen.

Arresthuset har oplyst at arresthusets økonomi ikke har tilladt indkøb af det ønskede inventar. Arresthuset har yderligere oplyst at undervisningslokalet har et dårligt indeklima, og at det er et stort problem at varme lokalet op om vinteren.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst at arresthuset er blevet opfordret til at søge direktoratet om en ekstrabevilling til indkøb af det ønskede inventar.

Jeg har noteret mig det oplyste, og jeg beder om oplysning om hvad der videre er sket med hensyn til indkøb af inventar. Jeg går ud fra at arresthuset går videre med spørgsmålet om dårligt indeklima og med de store varmeproblemer.

Ad punkt 2.3.7. Samlet bedømmelse af de bygningsmæssige forhold

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst at der ikke er igangværende projekter med bygningsrenovering, og har henvist til det oplyste om vedligehold af cellerne og motionsrummene samt redskaber og forholdene vedrørende undervisnings- og bibliotekslokale. Direktoratet har videre oplyst at der ikke er aktuelle planer om at nedlægge de to dobbeltceller i arresthuset.

Jeg har noteret mig det oplyste. Som det vil være Direktoratet for Kriminalforsorgen bekendt, behandler jeg spørgsmålet om nedlæggelse af dobbeltceller i arresthusene i en særskilt sag.

Ad punkt 3.1. Arbejde

Jeg henviser til det som jeg har anført under punkt 2.3.4. Værksted/arbejdsrum.

Jeg noterede mig under inspektionen at der ikke var nogen af de indsatte der arbejdede i arresthusets køkken, og jeg bad om oplysning om hvorvidt arresthuset havde overset denne mulighed for at skaffe yderligere arbejdspladser.

Arresthuset har oplyst at indsattes mulighed for at arbejde i køkkenet forudsætter at mindst en af arresthusets medarbejdere er uddannet til værkfører. Der er ikke ansat værkførere i kriminalforsorgens arresthuskøkkener. Der er udelukkende ansat køkkenledere og køkkenmedhjælpere. Arresthuset har i øvrigt henvist til at køkkenet ligger uden for det sikrede område. Det forhindrer (også) at de kan oprette arbejdspladser for indsatte i køkkenet.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.3. Fritid

Jeg bad arresthuset om at oplyse om indsatte har mulighed for at have fællesskab med indsatte fra en anden etage ved at flytte dertil.

Arresthuset har oplyst at indsatte i særlige tilfælde kan flytte til en anden etage for at få fællesskab med en indsat som de kender i forvejen, en indsat som de normalt fungerer godt sammen med, er kæreste med eller lignende.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse om bibliotekets åbningstider, og at oplyse om der udskrives lister til de indsatte om nyudgivelser og bestemte emner til inspiration til de indsattes eventuelle læsning. Jeg bad også om oplysning om hvorvidt der kommer en bibliotekar i arresthuset, og i bekræftende fald hvor ofte det sker.

Arresthuset har oplyst at der er bibliotek hver onsdag aften i 2 timer med en fast bibliotekar fra Odense Centralbibliotek. I den forbindelse kan de indsatte også aflevere bestillinger som biblioteket leverer en af de følgende dage. Biblioteket udleverer en lille

folder fra Odense Centralbibliotek: "Nye bøger" der er en inspirationsliste over nye bøger. De indsatte har også adgang til den landsdækkende folder "Bogkalenderen".

Direktoratet for Kriminalforsorgen har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvilken information der gives de indsatte om muligheden for dagligt at låne en avis.

Arresthuset har oplyst at der – ud over i husordenen – informeres om det ved skriftligt opslag ved afdelingskontoret.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede arresthuset om at oplyse hvor mange eksemplarer arresthuset modtog af Fyns Stiftstidende eller af en anden avis. Jeg bad også arresthuset om at oplyse om spørgsmålet om avishold havde været overvejet i forbindelse med at antallet af pladser i arresthuset var blevet øget.

Arresthuset har oplyst at Fyns Stiftstidende fordeles med et eksemplar i stuen (17 celler), et eksemplar på 1. etage (19 celler) og to eksemplarer til 2. etage (32 celler). Det er et eksemplar mere end på tidspunktet for inspektionen. Derudover modtager arresthuset et eksemplar af gratisavisen "24 timer" hver dag og arresthuset modtager hver onsdag "Ugeavisen". Det er ledelsens vurdering at arresthusets avisordning fungerer tilfredsstillende. Der har i de seneste 4 år ikke været rejst spørgsmål fra talsmændene om avishold.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad arresthuset om at oplyse den gennemsnitlige andel af udlændinge (der ikke læser dansk) i arresthuset. Jeg bad også arresthuset om at oplyse om muligheden for

at låne aktuelle udenlandske aviser fra biblioteket og muligheden for at udskrive udenlandske aviser fra internettet til de indsatte.

Arresthuset har oplyst at det ikke er muligt at opgøre præcist hvor mange ikke-dansktalende indsatte der er i arresthuset. Det kan dog anslås at der i gennemsnit sidder mellem 5-10.

De udenlandske indsatte kan få udskrevet udenlandske aviser fra internettet ved henvendelse til personalet og der leveres aktuelle udenlandske aviser ved henvendelse til personalet i arresthuset. Derudover leveres der udenlandske aviser efter aftale med bibliotekaren. Det er også muligt at låne udenlandske tidsskrifter på biblioteket.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anbefalede at arresthuset eventuelt overvejede at købe et mindre antal bøger på andre sprog end dansk, og at udskrive boglister om danske og udenlandske bøger til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

Arresthuset har oplyst at der i arresthusets bibliotek allerede er et antal udenlandske bøger som de indsatte kan låne indtil det bliver muligt at bestille bestemte bøger hos bibliotekaren.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 3.4. Undervisning

Jeg anmodede om underretning om resultatet af de overvejelser om nyttiggørelsen af et undervisningsårsværk, og jeg anmodede i den forbindelse arresthuset om at oplyse om hvorvidt arresthuset havde ansøgt Direktoratet for Kriminalforsorgen om en øget bevilling til undervisning under henvisning til det behov som arresthuset selv var opmærksom på.

Arresthuset har oplyst at antallet af undervisningstimer i arresthuset fra den 1. juli 2009 er øget fra 12 til 18 timer ugentligt. Timerne er fordelt på 3 lærere fra Statsfængslet på Søbygård. Ordningen skulle etableres som et forsøg indtil efteråret 2009 hvor den skulle evalueres.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har oplyst at arresthuset ikke har ansøgt om en øget bevilling til undervisning. De ekstra timer er fremkommet ved en bedre udnyttelse af det eksisterende årsværk.

Jeg beder om at modtage underretning om resultatet af den evaluering som fandt sted i efteråret 2009.

Jeg bad arresthuset om at oplyse om det var korrekt forstået at fire opstillede pc'er blev benyttet til undervisningsbrug.

Arresthuset har oplyst at de fire pc'er i undervisningslokalet fortrinsvist anvendes til undervisning.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.1. Forplejningen

Jeg bad om at modtage underretning om arresthuset havde fået etableret en ordning med hensyn til levering af morgenbrød fra en bager i weekenden.

Arresthuset har oplyst at det på trods af flere forsøg ikke er lykkedes at få etableret en ordning med levering af morgenbrød. Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste, og jeg går ud fra at arresthuset vil fortsætte bestræbelserne på at få etableret en ordning.

Ad punkt 6.2. Købmandsordning

Jeg anmodede om at modtage en kopi af arresthusets kontrakt med købmanden.

Arresthuset har den 22. september 2009 telefonisk til direktoratet oplyst at der ikke er nogen kontrakt, og at der forhandles med købmanden om indgåelse af en kontrakt. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst at direktoratet vil følge op på dette spørgsmål.

Jeg beder om oplysning om hvad der videre er sket med hensyn til kontraktindgåelsen.

Ad punkt 6.3. Besøg

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i brevet af 23. september 2009 bl.a. anført følgende:

”Ombudsmanden beder Direktoratet for Kriminalforsorgen om underretning om direktoratets svar på arresthusets forelæggelse af de nye regler. Ombudsmanden beder tillige om direktoratets udtrykkelige bemærkninger til talsmændenes klage over, at der ikke må være fysisk kontakt mellem de indsatte og deres besøgende ved kontrolleret besøg.

Det er i arresthusets instruks, der trådte i kraft den 1. maj 2007 bestemt, at der ikke må være nogen form for kropskontakt mellem de besøgende og den indsatte. Det fremgår videre af instruksen, at man, dersom man fra politiets side finder, at der bør afviges fra reglerne, f.eks. i forbindelse med besøg af børn eller flere personer, henvises til forudgående at drøfte sagen med arresthusets personale. Arresthusets instruks er ikke senere blevet ændret på dette punkt.

Instruksen, som gælder både for politiets og kriminalforsorgens ansatte, er fastsat på baggrund af en indstilling fra januar 2005 fra en arbejdsgruppe med repræsentanter fra såvel politiet som kriminalforsorgen. Formålet med arbejdsgruppens arbejde var at komme med forslag, der kan modvirke, at varetægtsarrestanter, der er isolerede eller undergivet brev- eller besøgskontrol, kommunikerer med uvedkommende udenom de fastsatte kontrolordninger, hvorved politiets efterforskning af straffesagerne vanskeliggøres.

Direktoratet kan bekræfte, at arresthusets ovennævnte instruks har været forelagt for direktoratet. Der var tale om en e-mailkorrespondance, som nu beklageligvis er slettet. Instruksen gav ikke direktoratet anledning til bemærkninger.

Direktoratet har fortsat ingen bemærkninger til indholdet af instruksen på dette punkt. Direktoratet lægger i den forbindelse navnlig vægt på, at reglen kan fraviges, og at det udtrykkeligt er nævnt, at dette kan ske, når der er tale om besøg af børn.”

Der er alene tale om kontrolleret besøg. Jeg har noteret mig at arresthusets regler har været forelagt for Direktoratet for Kriminalforsorgen der ikke har haft bemærkninger til reglerne da direktoratet har fremhævet at reglerne kan fraviges, og at det udtrykkeligt er nævnt i reglerne at det kan ske når der er tale om børn.

Jeg foretager ikke videre vedrørende dette spørgsmål.

Opfølgning

Jeg beder om at arresthuset sender de oplysninger mv. som jeg har bedt om, tilbage gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Odense, Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lennart Frandsen
Inspektionschef